

PROGRAM WYCHOWAWCZY I PROFILAKTYKI PRZEDSZKOŁA NR 158 W WARSZAWIE

Spis treści

- I. Podstawa prawna
 - II. Wstęp
 - III. Cele wychowania przedszkolnego w zakresie wychowania i profilaktyki
 - IV. Cele programu wychowawczego i profilaktyki
 - V. Model absolwenta przedszkola
 - VI. Formy realizacji programu
 - VII. Warunki realizacji programu
 - VIII. System motywacji
 - IX. Propozycje programów profilaktycznych
 - X. Propozycje literatury uczącej dzieci wartości
 - XI. Ewaluacja programu
- Załączniki:
1. Prawa i obowiązki dziecka
 2. Prawa i obowiązki rodziców
 3. Zadania nauczyciela wychowawcy
 4. Narzędzia do ewaluacji

Podstawa prawna

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej
2. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka
3. Konwencja o prawach dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526)
4. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 2156 z późn. zm.)
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012 r., poz. 977 z późn.zm)
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 maja 2014 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2014 r., poz. 803)
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2015 r., poz. 1249)
8. Statut Przedszkola nr 158 w Warszawie (tekst jednolity uchwalony przez Radę Pedagogiczną Uchwałą Nr 2/2015/2016 z dnia 26 października 2015 r.)

I. Wstęp

Pojęcie wychowania należy do podstawowych pojęć w pedagogice. Jest ono świadomym, celowym i specyficznym działaniem pedagogicznym rodziców i nauczycieli, zmierzającym do osiągnięcia zmian w rozwoju umysłowym, społecznym, kulturalnym i duchowym jednostki. Wychowanie możemy określić więc jako proces długotrwały, na przebieg którego mają wpływ czynniki wzajemnie się warunkujące i działające w różnorodnych powiązaniach oraz współzależnościach. Istotą tego procesu jest wprowadzanie dzieci w świat pożądanych wartości, w tym wartości moralnych, pełniących rolę życiowych drogowskazów. Ukazując wychowankom piękno, dobro, prawdę, uczciwość, przyjaźń, tolerancję, budząc poczucie przynależności do rodziny, pomagamy kształtować ich osobowość.

Poza edukacją i wychowaniem, nauczyciele we współpracy z rodzicami powinni prowadzić działania profilaktyczne, zapewniające dzieciom zdrowie i bezpieczeństwo w każdym obszarze ich aktywności. Profilaktyka w przedszkolu ma zapobiegać wszelkim niepożądanym zjawiskom, które mogą pojawić się na tym etapie rozwoju dziecka. Działaniem profilaktycznym będzie zatem każde pozytywne oddziaływanie pedagogiczne, utrwalające wartościowe cechy, a zapobiegające powstawaniu tych niepożądanych. W działaniach skierowanych do dzieci w wieku przedszkolnym, wychowanie i profilaktyka będą ściśle ze sobą powiązane i będą wzajemnie się przenikać.

Wiek przedszkolny jest najbardziej znaczącym okresem w życiu dziecka dla stymulacji jego rozwoju. Pierwszym etapem, a równocześnie miejscem, w którym rozpoczyna się proces wychowania jest dom rodzinny, a niezastąpionymi nauczycielami i wychowawcami dzieci są ich rodzice. Prawidłowy przebieg procesu wychowawczego zależy właśnie od nich. Osobowość dziecka oraz jego sposoby zachowania i reagowania kształtują takie czynniki jak warunki bytowe, stosunki między dorosłymi w otoczeniu rodzinnym dziecka, grono osób towarzyszących w zabawie oraz wiele innych elementów współczesnego świata. Ponadto rozwój uwarunkowany jest w pewnym stopniu zespołem wrodzonych cech indywidualnych dziecka, które ulegają zmianom w trakcie wychowania, jednocześnie wpływając na postawy rodziców i wychowawców.

Drugim etapem procesu wychowawczego jest środowisko przedszkolne, które jest pierwszym ogniwem edukacji wzajemnego współżycia w grupie rówieśniczej, nauką relacji, zasad, ról, które pełnią poszczególne członkowie małej społeczności. Kontakt dziecka z otoczeniem społecznym wyzwala chęć do naśladownictwa i identyfikacji zachowań. W nim dziecko poszukuje wzorów, by potem kierować się nimi w dalszym życiu, w nim poszukuje swojej tożsamości.

Przedszkole w świetle polskiego prawa, uchwał i ustaw ma wspierać rodzinę poprzez wypełnianie zadań opiekuńczych, wychowawczych i dydaktycznych. Traktuje dziecko podmiotowo, czyli akceptuje jego indywidualne potrzeby, odczucia, możliwości, umiejętności, pobudza do aktywności własnej, wyrabia poczucie własnej wartości, odpowiedzialności, rozwija poczucie więzi społecznej i współodpowiedzialności. Charakterystyczną dla dzieci w tym wieku naturalną aktywność, ciekawość, skłonność do naśladownictwa, wrażliwość emocjonalna, to czynniki, które stwarzają korzystne warunki do osiągnięcia zamierzonych celów oraz pozytywnych efektów działań wychowawczych.

Aby wychowanie dziecka nie toczyło się dwubiegunowo, potrzebna jest dobrze zorganizowana współpraca przedszkola z domem rodzinnym. Będzie ona przebiegała prawidłowo, gdy będzie wspólnie uzgodniona spójność w systemie wychowania po to, by kontynuować dotychczasowe osiągnięcia rodziców. W tym względzie należy wspólnie ustalić hierarchię wartości, którymi należy się kierować w wychowaniu dziecka, aby mogło się ono odnaleźć w istniejącej rzeczywistości oraz było dobrze przygotowane do twórczego, odpowiedzialnego i odważnego tworzenia przyszłości.

Zaproponowany program oddziaływań wychowawczych i profilaktycznych ma na celu poprawę jakości pracy edukacyjnej, uwzględnia potrzeby społeczności przedszkolnej – dzieci, rodziców, środowiska oraz pracowników. Zmierza do integrowania nauczycieli i rodziców w realizacji wspólnych celów wychowawczych. Ma za zadanie określić, którymi wartościami powinniśmy kierować się w stosunku do naszych wychowanków, ich rodziców, jakie normy postępowania, czy zachowania są pożądane, aby dziecko umiało funkcjonować w środowisku zgodnie z przyjętymi normami społecznymi. Ma także za zadanie uświadomić dzieciom istniejące w życiu ludzkim zagrożenia, pochodzące ze świata ludzi i zwierząt, oraz wyposażyć je w umiejętność radzenia sobie z nimi. Tylko kreatywna realizacja działań o charakterze profilaktycznym przez nauczycieli i podtrzymywanie ich przez rodziców w warunkach domowych, umożliwi wytworzenie się u dzieci określonych kompetencji. Program będzie spełniał swoją rolę, jeżeli zarówno nauczyciele, dzieci, jak i rodzice będą podmiotami tego procesu.

II. Cele wychowania przedszkolnego w zakresie wychowania i profilaktyki

Podstawa programowa wychowania przedszkolnego opisuje proces wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym. Przedszkole pełni w równej mierze funkcje opiekuńcze, wychowawcze i kształcące. Zapewnia dzieciom możliwość wspólnej zabawy i nauki w warunkach bezpiecznych, przyjaznych i dostosowanych do ich potrzeb rozwojowych.

Cele wychowania przedszkolnego:

1. Wspomaganie dzieci w rozwijaniu uzdolnień oraz kształtowanie sprawności intelektualnych potrzebnych im w codziennych sytuacjach i w dalszej edukacji.
2. Budowanie systemu wartości, w tym wychowanie dzieci tak, żeby lepiej orientowały się w tym, co dobre, a co złe.
3. Kształtowanie u dzieci odporności emocjonalnej koniecznej do racjonalnego radzenia sobie w nowych i trudnych sytuacjach, w tym także do łagodnego znoszenia stresów i porażek.
4. Rozwijanie umiejętności społecznych dzieci, które są niezbędne w poprawnych relacjach z dziećmi i dorosłymi.
5. Stwarzanie warunków sprzyjających wspólnej i zgodnej zabawie oraz nauce dzieci o zróżnicowanych możliwościach fizycznych i intelektualnych.
6. Troska o zdrowie i sprawność fizyczną dzieci; zachęcanie do uczestnictwa w zabawach i grach sportowych.
7. Budowanie dziecięcej wiedzy o świecie społecznym, przyrodniczym i technicznym oraz rozwijanie umiejętności prezentowania swoich przemyśleń w sposób zrozumiały dla innych.
8. Wprowadzenie dzieci w świat wartości estetycznych i rozwijanie umiejętności wypowiedzenia się poprzez muzykę, małe formy teatralne oraz sztuki plastyczne.
9. Kształtowanie u dzieci poczucia przynależności społecznej - do rodziny, grupy rówieśniczej i wspólnoty narodowej - oraz postawy patriotycznej.

10. Zapewnienie dzieciom lepszych szans edukacyjnych poprzez wspieranie ich ciekawości, aktywności i samodzielności, a także kształtowanie tych wiadomości i umiejętności, które są ważne w edukacji przedszkolnej.

III. Cele programu wychowawczego i profilaktyki

Program wychowawczy i profilaktyki jest niezbędnym dokumentem wspierającym zarówno nauczycieli, jak i rodziców w optymalnym osiągnięciu celów wychowawczych, opiekuńczych oraz dydaktycznych, kierując procesy wychowawcze na właściwe tory, przy uwzględnieniu potrzeb oraz możliwości całej społeczności przedszkolnej. Celem programu jest świadome wprowadzanie dziecka w system pożądaných zachowań, zapewnienie warunków do pełnego rozwoju osobowego każdego wychowanka, poprawa jakości pracy wychowawczej, uwzględnienie potrzeb społeczności przedszkolnej - dzieci, rodziców, środowiska oraz pracowników.

Cel główny

Nadrzędnym celem programu jest stwarzanie warunków do pełnego rozwoju osobowego każdego z naszych wychowanków, zgodnego z ich wrodzonym potencjałem i możliwościami w relacjach ze środowiskiem społeczno-kulturowym i przyrodniczym. Wyznając zasadę, że nauczenie dziecka wartości jest najważniejszym zadaniem wychowawczym dla rodziców i nauczycieli, za cel nadrzędny stawiamy wychowanie dziecka wrażliwego, o wysokiej kulturze osobistej, przygotowanego do życia, zgodnie z ogólnie przyjętymi normami społeczno-moralnymi, umiejącego rozpoznawać zagrożenia płynące z otaczającego świata, wiedzącego jak ich unikać i jak na nie reagować.

Cele szczegółowe

- Tworzenie więzi uczuciowej z rodziną i środowiskiem, w którym dziecko wzrasta.
- Stworzenie warunków do kształtowania zachowań sprzyjających zdrowiu psychofizycznemu oraz budowaniu poczucia własnej wartości.
- Kształtowanie postaw moralnych, takich jak: kultura osobista, tolerancja, życzliwość, uprzejmość, takt, prawdomówność, sprawiedliwość, odpowiedzialność.
- Poznawanie, przeżywanie i akceptacja takich zachowań, jak: dobro, piękno, indywidualność, tolerancja, empatia, koleżeństwo.
- Rozwijanie umiejętności rozróżniania dobra i zła.
- Uświadomienie zagrożeń płynących z otaczającego świata (m.in. z technologii informacyjnych).
- Przygotowanie do właściwego pełnienia ról społecznych.
- Rozwijanie umiejętności polubownego rozwiązywania spraw konfliktowych i dochodzenia do kompromisu.
- Uświadomienie dzieciom ich praw i obowiązków.
- Kształtowanie postawy antykonsumpcyjnej, przez uświadamianie złego wpływu reklam oraz przez uczestniczenie w akcjach charytatywnych.
- Wspieranie dziecka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi rozwojowi oraz eliminowanie czynników zagrażających zdrowiu.
- Prowadzenie systematycznej działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej wśród wychowanków, ich rodziców lub opiekunów oraz nauczycieli i innych pracowników w celu przeciwdziałania narkomanii.

- Uświadomienie niebezpieczeństw związanych z sięganiem po alkohol, narkotyki, papierosy, leki oraz inne substancje uzależniające.
- Kształtowanie postawy asertywnej – nie uleganie pokusom i umiejętność odmawiania wzięcia używek.

Program zawiera cele, które ukierunkowują działalność nauczyciela oraz wspomagają kształtowanie prawidłowych postaw funkcjonowania dzieci w grupie, w oparciu o wzmocnienia pozytywne. Program wychowawczy i profilaktyki jest zgodny z podstawą programową wychowania przedszkolnego i zawarty jest w następujących obszarach:

1. Kształtowanie umiejętności społecznych dzieci - porozumiewanie się z dorosłymi i dziećmi, zgodne funkcjonowanie w zabawie i sytuacjach zadaniowych.

Dziecko kończące przedszkole i rozpoczynające naukę w szkole podstawowej:

- obdarza uwagę dzieci i dorosłych, aby zrozumieć to, co mówią i czego oczekują; grzecznie zwraca się do innych w domu, w przedszkolu, na ulicy;
- przestrzega reguł obowiązujących w społeczności dziecięcej (stara się współdziałać w zabawach i w sytuacjach zadaniowych) oraz w świecie dorosłych;
- w miarę samodzielnie radzi sobie w sytuacjach życiowych i próbuje przewidywać skutki swoich zachowań;
- wie, że nie należy chwalić się bogactwem i dokuczać dzieciom, które wychowują się w trudniejszych warunkach, a także, że nie należy wyszydzać i szykanować innych;
- umie się przedstawić: podaje swoje imię, nazwisko i adres zamieszkania; wie, komu można podawać takie informacje;
- akceptuje osoby chore i niepełnosprawne w swoim otoczeniu, podchodzi do nich bez lęku i uprzedzeń;
- odnosi się z szacunkiem do innych dzieci i osób dorosłych, zwłaszcza do osób starszych, jest gotowe do współdziałania i chętne do niesienia pomocy (na miarę swoich możliwości).

2. Kształtowanie czynności samoobsługowych, nawyków higienicznych i kulturalnych.

Wdrażanie dzieci do utrzymywania ład i porządku.

Dziecko kończące przedszkole i rozpoczynające naukę w szkole podstawowej:

- umie poprawnie umyć się i wytrzeć oraz umyć zęby;
- właściwie zachowuje się przy stole podczas posiłków, nakrywa do stołu i sprząta po sobie;
- samodzielnie korzysta z toalety;
- samodzielnie ubiera i rozbiera się, dba o osobiste rzeczy i nie naraża ich na zgubienie lub kradzież;
- utrzymuje porządek w swoim otoczeniu.

3. Wspomaganie rozwoju mowy dzieci.

Dziecko kończące przedszkole i rozpoczynające naukę w szkole podstawowej:

- mówi płynnie, niezbyt głośno, dostosowując ton głosu do sytuacji;
- uważnie słucha, pyta o niezrozumiałe fakty i formułuje dłuższe wypowiedzi;
- w zrozumiały sposób mówi o swoich potrzebach i decyzjach.

4. Wychowanie zdrowotne i kształtowanie sprawności fizycznej dzieci.

Dziecko kończące przedszkole i rozpoczynające naukę w szkole podstawowej:

- dba o swoje zdrowie; zaczyna orientować się w zasadach zdrowego żywienia;

- uczestniczy w zajęciach ruchowych, w zabawach i grach w ogrodzie przedszkolnym, w parku, na boisku, w sali gimnastycznej.

5. Wdrażanie dzieci do dbałości o bezpieczeństwo własne oraz innych.

Dziecko kończące przedszkole i rozpoczynające naukę w szkole podstawowej:

- wie, jak trzeba się zachować w sytuacji zagrożenia i gdzie można otrzymać pomoc, umie o nią poprosić;
- orientuje się w bezpiecznym poruszaniu się po drogach i korzystaniu ze środków transportu;
- zna zagrożenia płynące ze świata ludzi, roślin oraz zwierząt i unika ich;
- jest świadome niebezpieczeństw związanych z sięganiem po alkohol, narkotyki, papierosy, leki oraz inne substancje uzależniające;
- posiada umiejętność mówienia NIE w sytuacjach, kiedy ktoś namawia do zażycia nieznanych substancji (uzależniających);
- zna zagrożenia, których źródłem są technologie informacyjne, w tym reklamy;
- próbuje samodzielnie i bezpiecznie organizować sobie czas wolny w przedszkolu i w domu; ma rozeznanie, gdzie można się bezpiecznie bawić.

6. Wychowanie dla poszanowania środowiska naturalnego.

Dziecko kończące przedszkole i rozpoczynające naukę w szkole podstawowej:

- potrafi wymienić zmiany zachodzące w życiu roślin i zwierząt w kolejnych porach roku;
- wie, w jaki sposób człowiek może je chronić i pomóc im, np. przetrwać zimę;
- przejawia zachowania proekologiczne i rozumie ich znaczenie dla ochrony środowiska naturalnego.

7. Wychowanie rodzinne, obywatelskie i patriotyczne.

Dziecko kończące przedszkole i rozpoczynające naukę w szkole podstawowej:

- wymienia imiona i nazwiska osób bliskich, wie, gdzie pracują, czym się zajmują;
- zna nazwę miejscowości, w której mieszka, zna ważniejsze instytucje i orientuje się w rolach społecznych pełnionych przez ważne osoby, np. policjanta, strażaka;
- wie, jakiej jest narodowości, że mieszka w Polsce, a stolicą Polski jest Warszawa;
- nazywa godło i flagę państwową, zna polski hymn i wie, że Polska należy do Unii Europejskiej;
- wie, że wszyscy ludzie mają równe prawa;
- wie o istnieniu różnych ras ludzkich, narodowości oraz kultur i jest otwarte na ich poznanie w atmosferze szacunku i akceptacji.

V. Model absolwenta przedszkola

Dziecko kończąc edukację przedszkolną:

1. Dostrzega i rozumie potrzeby innych, akceptuje ich odrębność i indywidualność, jest tolerancyjne.
2. Rozumie i przestrzega zasady zgodnego współżycia w grupie.
3. Potrafi kulturalnie zwracać się do innych, używa zwrotów grzecznościowych.
4. Ma poczucie własnej wartości, wiary we własne siły, możliwości i umiejętności.
5. Potrafi nazywać, wyrażać i kontrolować swoje emocje.
6. Szanuje wolność innych, cudze zdanie.
7. Rozumie potrzebę poszanowania cudzej własności.
8. Wyraża swoje uczucia, potrzeby i oczekiwania, a także dostrzega je u innych.

9. Rozumie znaczenie dialogu w rozwiązywaniu sporów, potrafi argumentować swoje racje, oceny i odczucia.
10. Zna i kultywuje tradycje lokalne, regionalne i narodowe.
11. Ma świadomość przynależności narodowej: rozpoznaje godło i barwy narodowe, rozumie pojęcie ojczyzna.
12. Rozumie konieczność przestrzegania zasad zgodnego współżycia ze światem przyrody, przejawia postawy proekologiczne.
13. Rozumie potrzebę stosowania profilaktyki prozdrowotnej. Zauważa sytuacje zagrażające bezpieczeństwu własnemu i innych, potrafi unikać różnorodnych zagrożeń.
14. Ma świadomość, że osoba nieznajoma, nawet na pozór miła i przyjaźnie wyglądająca może stanowić zagrożenie, oraz wie jak w takich sytuacjach reagować i szukać pomocy u dorosłych.
15. Umie funkcjonować w środowisku zgodnie z przyjętym powszechnie kanonem norm społecznych.
16. Zna swoje prawa i obowiązki.
17. Zna i ceni wartości moralne, takie jak: prawda, dobroć, piękno, sprawiedliwość, uczciwość, życzliwość, szacunek, wyrozumiałość.
18. Rozumie swoje prawo do pomocy ze strony dorosłych w trudnych sytuacjach.
19. Ma poczucie obowiązkowości, odpowiedzialności i wytrwałości decydujące o doprowadzaniu do końca rozpoczętej pracy.
20. Potrafi cieszyć się z własnych sukcesów, docenia sukcesy innych, umie z godnością przyjmować porażki.
21. Interesuje się otaczającym światem, poszukuje odpowiedzi na nurtujące go pytania.

VI. Formy realizacji programu

Wartość: **KULTURA BYCIA**

Zasada: **Bądź kulturalny.**

Normy postępowania:

1. Używaj form grzecznościowych: „proszę”, „dziękuję”, „przepraszam”.
2. Pamiętaj o witaniu i żegnaniu się – odpowiednio używaj wyrażen: „dzień dobry”, „do widzenia”.
3. Okazuj szacunek dorosłym (starszym osobom).
4. Słuchaj, gdy ktoś mówi, nie przerywaj.
5. Nie niszczy (zabawek, przedmiotów, pracy innych).
6. Prawidłowo posługuj się sztucami.
7. Po skończonym posiłku wytrzyj usta, podziękuj i zasuń krzeselko.

Formy realizacji:

- Dostarczanie dzieciom właściwych wzorców zachowania, m. in. poprzez postępowanie nauczyciela, teatryki, pogadanki, bajki, teksty literackie itp.
- Organizowanie uroczystości, np. z okazji Dnia Babci i Dziadka, Dnia Matki.
- Scenki sytuacyjne kształtujące pozytywne postawy społeczne, uświadamiające potrzebę stosowania zwrotów grzecznościowych.
- Wykorzystywanie różnorodnych sytuacji dnia codziennego, również zajęć z całą grupą do zwracania uwagi na swój sposób bycia, komunikowania się z innymi, zwracania się do innych.

Wartość: **ZDROWIE**

Zasada: **Dbaj o zdrowie swoje i innych.**

Normy postępowania:

1. Nie krzycz, mów umiarkowanym głosem.
2. Bierz udział w zabawach ruchowych, spacerach i wycieczkach (przebywaj często na świeżym powietrzu).
3. Ubieraj się stosownie do pogody i pory roku.
4. Pokonuj uprzedzenia do niektórych potraw poprzez ich próbowanie.
5. Myj ręce przed posiłkami i po wyjściu z toalety.
6. Zasłaniaj usta przy kichaniu i kasłaniu.
7. Prawidłowo wydmuchuj nos.

Formy realizacji:

- Wycieczki oraz spacery do ogrodu przedszkolnego i wokół przedszkola.
- Pogadanki zachęcające dzieci do czynnego wypoczynku, do ograniczania czasu spędzanego przed telewizorem.
- Organizowanie teatrzyków o tematyce prozdrowotnej.
- Nauka wierszy i piosenek, poznawanie literatury dziecięcej.
- Czynny udział w gimnastyce korekcyjnej.
- Ćwiczenia poranne i gimnastyczne.
- Przenoszenie (przy sprzyjającej pogodzie) zabaw ruchowych do ogrodu.
- Wyrabianie nawyków zdrowego żywienia.
- Spotkania z przedstawicielami służby zdrowia, np. lekarz, pielęgniarka, ratownik medyczny.
- Dostarczenie dzieciom podstawowych wiadomości o zgubnym wpływie używek
- Programy profilaktyczne promujące zdrowie.

Wartość: **BEZPIECZEŃSTWO**

Zasada: **Dbaj o bezpieczeństwo swoje i innych.**

Normy postępowania:

1. Akceptujemy cię takiego, jakim jesteś.
2. Dziel się swoimi wątpliwościami.
3. Dostrzegaj sytuacje zagrażające bezpieczeństwu twojemu i innych.
4. Powiedz, czego się boisz.
5. Mów o swoich uczuciach (odczuciach).
6. Informuj dorosłych o swoich dolegliwościach (skaleczenie, złe samopoczucie).
7. Zawsze będziesz wysłuchany.
8. Nie oddalaj się od grupy z miejsca zabawy.
9. Przestrzegaj zasad ruchu drogowego dla pieszych.
10. Pamiętaj swój adres zamieszkania.
11. Nie zbliżaj się do nieznanych zwierząt.
12. Nie biegaj po przedszkolu.
13. Nie wyrządzaj krzywdy innym.
14. Zachowaj ostrożność w kontaktach z obcymi.
15. Nie baw się w miejscach niedozwolonych.
16. Korzystaj z narzędzi i przyborów (np. nożyczek, łopatk) zgodnie z zasadami ich użytkowania.
17. Nie manipuluj urządzeniami elektrycznymi bez nadzoru dorosłych.

Formy realizacji:

- Dostarczanie wzorców właściwego zachowania.
- Spotkania z osobami, które dbają o bezpieczeństwo ludzi i udzielają pomocy, np. z policjantem, strażakiem, strażnikiem miejskim, dzięki którym dzieci dowiadują się, jak należy zachować się w sytuacjach zagrożeń.
- Poznanie niektórych możliwości radzenia sobie w sytuacjach zagrażających własnemu bezpieczeństwu.
- Ustalenie zasad warunkujących bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w przedszkolu i w ogrodzie.
- Ustalenie zasad zachowania bezpieczeństwa w czasie pobytu w przedszkolu, spacerów i wycieczek, prowadzące do zrozumienia konieczności przestrzegania umów oraz uczące dostrzegania i unikania zagrożeń.
- Prowadzenie zajęć i zabaw kształtujących rozumienie zasad kodeksu drogowego dla pieszych.
- Prowadzenie zajęć i zabaw uczących dzieci właściwych reakcji na zaczepki ze strony nieznanym dzieciom osób.
- Praca z wykorzystaniem ilustracji i historyjek obrazkowych pomagająca dzieciom zrozumieć przyczyny i skutki przedstawionych sytuacji, kształtująca umiejętność dokonywania oceny zdarzeń, pod kątem bezpieczeństwa i przewidywania konsekwencji określonych zachowań.
- Wykorzystanie utworów literackich rozwijających dziecięcą wyobraźnię, pozwalających na ocenę postępowania bohaterów, umożliwiających identyfikowanie się z postaciami stanowiącymi wzór do naśladowania.
- Wyjścia poza teren przedszkola (spacery, wycieczki); zabawy organizowane i swobodne na terenie ogrodu przedszkolnego.

Wartość: **KONTAKTY RÓWIEŚNICZE**

Zasada: **Kontroluj swoje zachowanie / Bądź koleżeński.**

Normy postępowania:

1. Wyrażaj swoje emocje w sposób zrozumiały i akceptowany przez innych.
2. Zwróć się z problemem do nauczyciela.
3. Nie obrażaj się.
4. Nie wyrządzaj krzywdy innym.
5. Nie wyśmiewaj się z kolegi/koleżanki.
6. Baw się tak, abyś nie przeszkadzał innym.
7. Pamiętaj o konsekwencjach swojego działania.
8. Słuchaj, co mówią inni, spokojnie oczekuj na swoją kolej.
9. Pomagaj młodszemu, słabszemu, mniej sprawnemu.
10. Dziel się z innymi tym, co masz.
11. Ciesz się z własnych sukcesów, doceniaj sukcesy innych.
12. Z godnością przyjmuj porażki.

Formy realizacji:

- Uwrażliwianie na potrzeby innych.
- Zachęcanie i pomaganie wychowankom we wszelkich działaniach na rzecz innych, organizowanie zbiórek na rzecz potrzebujących – biednych i chorych dzieci oraz zwierząt ze schronisk.
- Dostarczanie wzorców właściwego zachowania poprzez teksty literackie, bajki, inscenizacje itp.

- Ustalanie i wdrażanie do respektowania zasad i reguł zgodnego współżycia w grupie.
- Prace zespołowe uczące współpracy i współdziałania w planowaniu i realizowaniu wspólnie wytyczonego celu.
- Udział w konkursach (plastycznych, muzycznych, recytatorskich) przedszkolnych i między przedszkolnych.
- Zabawy tematyczne stwarzające okazje do nawiązywania kontaktów, odtwarzania ról społecznych, wzmacniania pozytywnych zachowań.
- Zabawy dydaktyczne utrwalające wiadomości o środowisku społecznym i wskazujące obowiązujące w nim zasady postępowania.
- Ustalenie form motywowania i ponoszenia konsekwencji nieprzestrzegania ustalonych norm i zasad zachowań.

Wartość: ŁAD, PORZĄDEK, ESTETYKA OTOCZENIA

Zasada: Dbaj o ład, porządek i estetykę otoczenia.

Normy postępowania:

1. Po skończonej zabawie odkładaj zabawki, przybory na miejsce.
2. Śmieci wyrzucaj do kosza.
3. Prace plastyczne odkładaj do teczki, szufladki lub na wyznaczone miejsce.
4. Dbaj o estetykę swojego wyglądu.
5. Ubranie i buty zostawiaj ułożone w szatni.
6. Korzystaj z wycieraczki.
7. Piasek z butów wytrzepuj do kosza.

Formy realizacji:

- Ustalanie i wdrażanie do respektowania zasad i reguł utrzymania porządku w sali przedszkolnej oraz w ogrodzie.
- Przekaz literacki dostarczający prawidłowych wzorców postępowania, wpływający na świadomość i rozumienie znaczenia utrzymywania porządku w bliższym i dalszym otoczeniu.
- Konsekwencja w doprowadzaniu do końca prac porządkowych po skończonej zabawie, pracy plastyczno-technicznej.
- Metoda zadaniowa (powierzanie konkretnych zadań wychowankom), praktyczne wykonywanie czynności.

Wartość: CUDZA WŁASNOŚĆ

Zasada: Szanuj cudzą własność.

Normy postępowania:

1. Jeśli chcesz wziąć do ręki lub pożyczyć cudzą rzecz, zapytaj o zgodę właściciela.
2. Nie niszczyć cudzej własności.
3. Oddaj pożyczoną rzecz właścicielowi.

Formy realizacji:

- Uwrażliwianie na potrzebę bezwzględnego szanowania cudzej własności.

Wartość: ŚRODOWISKO NATURALNE

Zasada: Szanuj środowisko naturalne.

Normy postępowania:

1. Nie hałasuj w lesie.
2. Nie śmieć.
3. Nie niszczyć grzybów trujących.

4. Nie łam drzew.
5. Nie deptaj trawników.
6. Nie zanieczyszczaj zbiorników wodnych.
7. Nie zrywaj roślin chronionych.
8. Szanuj zwierzęta i opiekuj się nimi.
9. Nie krzywdź zwierząt – żywe stworzenie to nie zabawka.
10. Segreguj odpady.
11. Oszczędzaj wodę.
12. Oszczędzaj prąd.
13. Oszczędzaj papier.

Formy realizacji:

- Przykład osobowy nauczyciela i osób znaczących w życiu dziecka.
- Prowadzenie zajęć i zabaw kształtujących proekologiczny styl życia.
- Spacer i wycieczki rozbudzające emocjonalny stosunek do przyrody poprzez ukazanie jej znaczenia dla życia człowieka, wdrażające do zachowania ostrożności wobec zwierząt i ptaków żyjących na wolności, stwarzające okazję do przypomnienia o zakazie dotykania i jedzenia nieznanymi roślinami.
- Umożliwienie dzieciom udziału w pracach hodowlanych, doświadczeniach, eksperymentach.
- Poznawanie różnych gatunków zwierząt, ich zwyczajów i sposobu obchodzenia się z nimi dzięki udziałowi w warsztatach środowiskowych.
- Filmy edukacyjne pomagające zrozumieć konieczność ochrony przyrody.
- Dostarczanie dzieciom właściwych wzorców zachowania, m. in. teatrzyki, pogadanki, bajki, teksty literackie itp..
- Udział w projektach oraz akcjach na rzecz ochrony środowiska.
- Obserwacja przyrody w różnych porach roku.
- Segregowanie surowców wtórnych w sali i na terenie przedszkola.

Wartość: **RODZINA**

Zasada: **Poznaj tradycje swojej rodziny.**

Normy postępowania:

1. Poznaj swoje nazwisko.
2. Poznaj dokładny adres zamieszkania.
3. Poznaj imiona członków swojej rodziny.
4. Szanuj swoich rodziców i dziadków.
5. Bądź troskliwy w razie choroby domowników.
6. Wykonuj stałe obowiązki.
7. Wykonuj polecenia dorosłych.
8. Kultywuj tradycje swojej rodziny.
9. Rozmawiaj z rodzicami, dziadkami o ich pracy.
10. Pamiętaj o uroczystościach rodzinnych.
11. Bierz aktywny udział w obchodach świąt rodzinnych (np. Dzień Matki, Dzień Babci i Dziadka).

Formy realizacji:

- Rozbudzanie zainteresowania tradycjami swojej rodziny.
- Wzmacnianie więzi poprzez udział rodziców i dziadków w uroczystościach oraz imprezach organizowanych w przedszkolu (np. uroczystości okolicznościowe, wycieczki, piknik).

- Wykonywanie upominków dla najbliższych.

Wartość: **OJCZYŻNA**

Zasada: **Bądź małym patriotą.**

Normy postępowania:

1. Poznaj i szanuj symbole narodowe: godło, barwy, hymn.
2. Bierz udział w obchodach świąt państwowych.
3. Poznaj pomniki polskiej historii (m. in. Wawel, Zamek Królewski).
4. Bądź dumny z kraju, w którym mieszkasz.
5. Szanuj język ojczysty i tradycje narodowe.
6. Poznaj piękno swojego miasta, dzielnicy, regionu.

Formy realizacji:

- Uświadamianie dzieciom ich przynależności narodowej (podczas zajęć i przy nadarzających się okolicznościach).
- Spacerzy i wycieczki, odwiedzanie miejsc pamięci narodowej i zabytków.
- Czytanie dzieciom utworów literackich w połączeniu z oglądaniem ilustracji; umacniające i rozwijające przywiązanie do kraju rodzinnego, wzbogacające kulturę języka.
- Baśnie i legendy zapoznające dzieci z przeszłością ojczyzny, przekazujące dzieciom nieprzemijające idee patriotyzmu, jak również duchowe wartości kultury narodowej.
- Oglądanie filmów, albumów i fotografii pokazujących dzieciom najciekawsze miejsca regionu, w którym żyją oraz zapoznające z typowymi krajobrazami i folklorem Polski.
- Kąciki regionalne będące okazją do gromadzenia eksponatów, wytworów sztuki ludowej, fotografii, okazów przyrodniczych z regionu.
- Kultywowanie w przedszkolu tradycji świątecznych, np. malowanie pisanek, śpiewanie kolęd.
- Uświadamianie, że Polska jest jednym z krajów Europy i należy do Unii Europejskiej; praca z mapą.

Wartość: **WARTOŚCI MORALNE**

Zasada: **Kieruj się wartościami, nie krzywdź innych.**

Normy postępowania:

1. Odnoś się do innych z szacunkiem.
2. Dbaj o język, używaj zwrotów grzecznościowych.
3. Szanuj cudzą godność, odrębność, prywatność. Nie rań uczuć innych. Nie sprawiaj im przykrości. Bądź miły dla innych.
4. Naucz się prosić o pomoc. Za okazaną pomoc bądź wdzięczny i wyrażaj tę wdzięczność odpowiednimi słowami.
5. Akceptuj odmienność innych ludzi, niepełnosprawność, bądź tolerancyjny.
6. Staraj się dotrzymywać danego słowa.
7. Mów prawdę.
8. Nie zaglądał pod nieobecność właścicieli i bez ich zgody do ich szuflad.
9. Odpowiedzialnie wypełniaj swoje obowiązki.
10. Miej odwagę przyznać się do winy.
11. Wiedz, że w niektórych sytuacjach brak odwagi jest czymś zupełnie innym niż tchórzostwo.
12. Unikaj przemocy, nie bądź agresywny.

Formy realizacji:

- Pogadanki, uświadamiające dzieciom potrzebę kierowania się w życiu szacunkiem.
- Dbłość o język, uprzejmość w słowach, grzeczność w gestach i zachowaniu.
- Organizowanie zajęć wychowawczo-dydaktycznych poświęconych ludziom różnych ras i narodowości.
- Zabawy prowadzone metodą pedagogiki zabawy oddziałujące na sferę emocjonalną dziecka, sprzyjające wyzwalamu pozytywnych uczuć, wzmacniające poczucie akceptacji.
- Scenki teatralne pozwalające na odgrywanie określonych sytuacji.
- Słuchanie utworów literackich stwarzających okazję do poznawania różnych sytuacji, formułowania ocen i wyciągania wniosków.
- Uświadamianie dzieciom, że jest wiele sposobów radzenia sobie z własną złością.
- Przykład osobowy nauczyciela i osób znaczących w życiu dziecka.

Sposoby realizacji programu wychowawczego i profilaktyki wobec rodziców:

- Przedstawienie rodzicom projektu programu wychowawczego i profilaktyki placówki w celu jego przyjęcia.
- Uświadomienie rodzicom konieczności ujednolicenia oddziaływań w domu i w przedszkolu.
- Zapoznanie rodziców z zasadami i regułami przyjętymi przez dzieci i nauczycieli w przedszkolu, w celu ich stosowania również w sytuacjach rodzinnych.

VII. Warunki realizacji

Programem wychowawczym i profilaktyki objęte są wszystkie dzieci w przedszkolu. Zadania realizowane będą w sposób ciągły przez wszystkich nauczycieli poprzez odpowiedni dobór metod i form pracy, literaturę, pomoce dydaktyczne oraz stosowanie środków wychowawczych wzmacniających pozytywne zachowania dzieci. Nauczyciele będą współpracować z rodziną dziecka, w celu ujednolicenia oddziaływań wychowawczych i profilaktycznych. Dzieci będą aktywnie uczestniczyć we wspólnym tworzeniu i przestrzeganiu zasad ustalonych w każdej grupie (Kodeks Przedszkolaka). Pracownicy niepedagogiczni będą wspierać działania nauczycieli.

Program obejmuje funkcjonowanie dziecka w grupie, w zakresie podstawowych dziedzin życia przedszkolnego:

- samoobsługi i czynności higienicznych;
- zabaw samorzutnych;
- zajęć i zabaw zorganizowanych oraz uroczystości;
- spożywania posiłków;
- spacerów, wycieczek, zabaw na powietrzu.

W naszym Przedszkolu:

Dziecko:

1. Poznaje swoje prawa i obowiązki.
2. Czuje się bezpieczne.
3. Rozwija się twórczo i jest samodzielne.
4. Ma możliwość indywidualnego rozwoju i osiąga sukces na miarę swoich możliwości.
5. Uczy się dostrzegać swoje mocne strony.

6. Buduje pozytywny obraz samego siebie.
7. Jest świadome swojej przynależności narodowej.
8. Uczy się dostrzegać potrzeby innych ludzi.
9. Osiąga gotowość szkolną.

Rodzice:

1. Uzyskują pomoc pedagogiczną.
2. Otrzymują obiektywną ocenę postępów i niepowodzeń dziecka.
3. Mogą mówić otwarcie o swoich spostrzeżeniach na temat pracy przedszkola.
4. Mogą bezpośrednio rozmawiać z nauczycielem o trudnych sprawach wychowawczych.
5. Mogą czynnie uczestniczyć w życiu przedszkola.
6. Czynnie wspierają przedszkole w jego działaniach.
7. Chętnie współpracują z nauczycielami, oferują wszechstronną pomoc.

Nauczyciele:

1. Aktywnie realizują zadania przedszkola określone w dokumentach wewnętrznych placówki.
2. Współpracują z rodzicami i środowiskiem lokalnym.
3. Doskonają swoją wiedzę i uzyskują nowe doświadczenia/kwalifikacje.
4. Wykorzystują twórcze i aktywne metody pracy.
5. Uzyskują wyższe stopnie awansu zawodowego.
6. Monitorują efektywność własnej pracy.
7. Dzielą się wiedzą i doświadczeniem z innymi nauczycielami.
8. Prowadzą obserwację pedagogiczną i diagnozują rozwój dziecka.
9. Dobierają właściwe metody wychowawcze i dydaktyczne, które wspomagają indywidualny rozwój dziecka.
10. Proponują rodzicom różnorodne formy współpracy.
11. W relacjach z dziećmi potrafią być cierpliwi, mili, wyrozumiali, serdeczni, ale konsekwentni. Dotrzymują umów, przyrzeczeń i tajemnic. Pamiętają, że dziecko lepiej reaguje na pochwałę niż na karę.
12. W relacjach z rodzicami pełnią rolę inspirującą i integrującą proces wychowawczy, pogłębiają wiedzę rodziców poprzez informowanie o osiągnięciach i ewentualnych niepowodzeniach dziecka oraz wzbogacają wiedzę pedagogiczną rodziców.
13. Zbierają niezbędne informacje dotyczące warunków życia dziecka, jego zainteresowań.

Pracownicy obsługi:

1. Współdziałają w nauczycielem.
2. Dbają o bezpieczeństwo dzieci.
3. Są odpowiedzialni.
4. W kontaktach interpersonalnych są życzliwi i taktowni.
5. Znają swoje obowiązki i sumiennie się z nich wywiązują.
6. Nie angażują się w kontakty nauczyciela z rodzicami.

Wszyscy, zarówno rodzice, jak i cały personel przedszkola powinni kierować się zasadą, że jest coś, co w istotny sposób odróżnia nauczanie wartości od edukacji w innych dziedzinach, mianowicie, najważniejszym elementem tej nauki jest przykład dorosłych. Nie teoria, lecz zachowania dorosłych, czyli ich system wartości w działaniu, najdobitniej przemawiają do dzieci. Trzeba być bardzo uważnym, by praktykowane przez nas w codziennym życiu wartości, które dzieci dostrzegają i nieomylnie interpretują, były spójne z tymi, które głosimy i których chcemy nauczyć dzieci.

VIII. System motywacji

Najskuteczniejszym środkiem wykorzystywanym w procesie wychowania są pochwały i nagrody. Mają one właściwości zachęcające i pobudzające do wysiłku każdego człowieka, a szczególnie dziecko.

Nagradzamy za:

- Podporządkowanie się umowom i wspólnie ustalonym zasadom.
- Bezinteresowną pomoc słabszym.
- Wysiłek włożony w wykonanie zadania z uwzględnieniem możliwości dziecka.
- Bardzo dobre wypełnianie przyjętych na siebie obowiązków (np. dyżury).

Formy nagród:

- Pochwała indywidualna
- Pochwała wobec grupy
- Pochwała przed rodzicami
- Pochwała w postaci różnych emblematów uznania (serduszka, naklejki, minki itp.);
- Dostęp do atrakcyjnej zabawki, zajęcia, zabawy
- Wyróżnienie w postaci pełnienia określonej roli (funkcji) w grupie (dyżury, pomoc, wyznaczone zadanie).

Po ustaleniu wspólnie z dziećmi norm postępowania, wskazane jest ustalenie także określonych konsekwencji za brak podporządkowania się przyjętym normom, umowom i zasadom.

Środki zaradcze stosujemy w przypadku:

- Nieprzestrzegania ustalonych zasad i norm współżycia w grupie i w przedszkolu.
- Stwarzania sytuacji zagrażających bezpieczeństwu własnemu i innych.
- Niekulturalnego i agresywnego zachowania wobec dorosłych, dzieci i przedmiotów.
- Przeszkadzania innym w zabawie.
- Celowego niewywiązania się z podjętych obowiązków.
- Niszczenia cudzej własności oraz wytworów prac innych dzieci.

Formy środków zaradczych w przypadku niestosowania się do ustalonych wspólnych zasad:

- Słowne upomnienie, czyli rozmowa (przypomnienie obowiązujących zasad).
- Upomnienie wobec grupy.
- Poinformowanie rodziców o przewinieniu.
- Wyrażanie przez nauczyciela swojego smutku i zawodu z powodu zachowania dziecka.
- Propozycje aktywności mającej na celu rozładowanie negatywnych emocji.
- Ukazywanie następstw zachowania, aby skłonić do autorefleksji.
- Odsunięcie na krótki czas od zabawy, czasowe odebranie przyznanego przywileju, np. utrata funkcji dyżurnego (spokojna i rzetelna informacja dotycząca czynu, a nie uderzająca w charakter dziecka).

Budowanie systemu motywacji opiera się na stosowaniu nagrody zaraz po wystąpieniu zachowania pożądanego, przechodzeniu od nagradzania ciągłego do sporadycznego, nagradzania nie tylko efektów, ale też prób wykonania czynności. Dziecko częściej reaguje na pochwałę niż na karę, dlatego też program wychowawczy i profilaktyki przedszkola oparty jest

na wzmocnieniach pozytywnych, nauczyciele jednak powinni unikać nadmiaru nagród, zachowując konsekwencję w stosowaniu wzmocnień. Wychowawcy, opracowując wspólnie z dziećmi „Kodeks Przedszkolaka” z jednej strony – wspierają je i motywują do przestrzegania norm i zasad, z drugiej jednak, konsekwentnie egzekwują kodeks. Dziecko potrzebuje precyzyjnego i wyraźnego określenia, co jest dozwolone, a czego nie wolno.

IX. Propozycje programów profilaktycznych do wykorzystania w realizacji programu

Zadaniem przedszkola jest zapewnienie dzieciom właściwych warunków rozwoju, jak i przygotowanie dziecka do nauki w szkole. Poza edukacją i wychowaniem dzieci, konieczne jest wprowadzanie szeregu programów profilaktyczno-edukacyjnych, promujących zdrowy tryb życia i zachowanie bezpieczeństwa. Programy profilaktyczne w przedszkolu mają za zadanie uświadomić dzieciom istniejące w życiu ludzkim zagrożenia oraz wyposażyć je w umiejętności radzenia sobie z nimi.

Wybrane programy, w których uczestniczy przedszkole:

1. „Akademia Aquafresh” - ogólnopolski program edukacji zdrowotnej dla przedszkolaków.
2. „Czyste powietrze wokół nas” - Narodowy Program Zdrowia realizowany przez SANEPID.
3. „Mamo, tato, wolę wodę” – organizowany przez Żywiec Zdrój S.A.
4. „Cała Polska czyta dzieciom” - kampania ogólnopolska rozpoczęta przez Fundację „ABCXXI – Program Zdrowia Emocjonalnego”.
5. „Zdrowo jemy, zdrowo rośniemy” – organizowany przez Fundację Rozwoju dzieci im. Jana Amosa Komeńskiego
6. „Dzieciństwo bez próchnicy” - współfinansowany przez Szwajcarię i Ministerstwo Zdrowia, realizowany przez Warszawski Uniwersytet Medyczny.

Przedszkole będzie zgłaszać się na bieżąco do wszelkich akcji zgodnych z założeniami niniejszego programu i wzmacniających działania podejmowane podczas jego realizacji.

X. Propozycje literatury dziecięcej prezentującej ww. wartości (przykłady)

1. J. Brzechwa – „Kłamaczucha”, „Kwoka”, „Pchła Szachrajka”, „Szelmostwa Lisa Witalisa”.
2. H. Ch. Andersen – „ Brzydkie Kaczętko”, „Królowa Śniegu”, „Calineczka”, „Nowe szaty Cesarza”
3. C. Collodi – „Pinokio”
4. B. Ciemska – Akademia dobrego wychowania i Bezpieczny świat (seria książeczek)
5. R. Jędrzejowska-Wróbel – „Seria z Plastelinkiem”
6. P. Bourgeois i B. Clark – „Seria z Franklinem”
7. K. Makuszyński – „Przygody Koziołka Matołka”
8. Cz. Janczarski – „Miś Uszatek”
9. A.A. Milne – „Kubuś Puchatek”
10. J. Tuwim – „Rzepka”, „O Grzesiu kłamaczuchu i jego cioci”, „Pstryk”
11. G. Delahaye – „Seria o Martynce”
12. K.W. Grimm – „Czerwony Kapturek”, „Kopciuszek”, „Trzy Świnki”
13. G. Kasdepke – „Ostrożnie! Wszystko, co powinno wiedzieć dziecko, żeby mogło bezpiecznie bawić się w domu”, „Tylko bez całowania! Czyli jak poradzić sobie z niektórymi emocjami”, „Skąd się biorą dzieci?”, „Z piaskownicy w świat”, „Mam prawo”, „Bon czy ton, savoir-vivre dla dzieci”

14. D. Zawadzka – „Siedem supełków. Bajki, które pomagają wychowywać”
15. M. Molicka – „Bajki terapeutyczne”
16. W. Chotomska – „Trzymaj się Kamil”
17. M. Terlikowska – „Do widzenia - dzień dobry”
18. A. Rusakiewicz – „Dobre maniery”
19. W. Badalska – „Ballada o uprzejmym rycerzu”
20. D. Wawiłow – „Moja siostra królewna”
21. W. Bełza – „Kto ty jesteś? Polak mały”
22. A. Puszkina – „O rybaku i złotej rybce”
23. G. Kasdepke, J. Olech, A. Kaluga – Seria: „Poczytajki pomagajki”

XI. Ewaluacja programu

Program wychowawczy i profilaktyki przedszkola poddany zostanie ewaluacji. Ewaluacja będzie uwzględniać opinie wychowanków, rodziców, nauczycieli, pracowników przedszkola, wytwory dzieci.

Sposoby ewaluacji:

- analiza dokumentów (ankiety, zapisy w dziennikach, plany miesięczne, arkusze obserwacji dziecka, hospitacje diagnozujące, sprawozdania z realizacji programu na końcowym, rocznym spotkaniu Rady Pedagogicznej),
- analiza dokumentacji współpracy z rodzicami,
- analiza twórczości dziecięcej,
- rozmowy z rodzicami, dziećmi, wychowawcami grup,
- ocena grupy przez nauczyciela,
- prezentacje dokonań dzieci w formie wystawy prac.

Załącznik nr 1

Prawa i obowiązki dziecka

Dziecko w przedszkolu ma prawa wynikające z Konwencji Praw Dziecka, a w szczególności do:

- Właściwie zorganizowanego procesu opiekuńczo-wychowawczo-dydaktycznego, zgodnie z zasadami higieny pracy umysłowej;
- Szacunku dla wszystkich jego potrzeb, życzliwego i podmiotowego traktowania;
- Ochrony przed wszelkimi formami wyrażania przemocy fizycznej bądź psychicznej;
- Wyrażania swoich uczuć i myśli;
- Nauki poprzez zabawę;
- Opieki i ochrony.

Dziecko w przedszkolu ma zagwarantowane prawo do:

- Godności i nietykalności osobistej;
- Wyrażania swobody myśli, sumienia i wyznania;
- Akceptacji i indywidualnego rozwoju;
- Ochrony zdrowia i nienaruszalności cielesnej;
- Korzystania z dóbr kulturalnych;
- Znajomości swoich praw;
- Spokoju i samotności, gdy tego potrzebuje;
- Aktywnej dyskusji z dziećmi i dorosłymi;

- Zabawy i wyboru towarzysza zabawy;
- Społegliwych umów i kontaktów z dorosłymi;
- Aktywnego kształtowania postaw społecznych;
- Doświadczania konsekwencji własnego zachowania (ograniczonego względami bezpieczeństwa);
- Snu i wypoczynku, relaksu;
- Zdobywania wiedzy;
- Jedzenia i picia, gdy jest głodne lub spragnione;
- Ochrony przed wszelkimi formami wyrażania przemocy fizycznej lub psychicznej;
- Popelniania błędów i odnoszenia sukcesów;
- Własnej prywatności;
- Niewiedzy – dziecko ma prawo
 - nie wiedzieć
 - nie znać
 - nie rozumieć

Dziecko w przedszkolu ma obowiązek, w trosce o bezpieczeństwo własne i innych:

- Nie oddalać się od grupy bez wiedzy nauczycieli;
- Używać form grzecznościowych wobec osób dorosłych i kolegów;
- Dbać o bezpieczeństwo i zdrowie własne oraz swoich koleżanek i kolegów;
- Sygnalizować złe samopoczucie i potrzeby fizjologiczne;
- Szanować sprzęt i zabawki w przedszkolu;
- Dbać o estetykę i czystość pomieszczeń, w których przebywa;
- Dbać o swój wygląd i estetykę ubrania;
- Przejawiać właściwy stosunek do innych, wynikający z postaw respektowania podstawowych norm społecznych i etycznych.

Załącznik nr 2

Prawa i obowiązki rodziców

Rodzice w przedszkolu mają prawo do:

- Zapoznania się z realizowanymi w przedszkolu planami i programami pracy wychowawczo-dydaktycznej;
- Uzyskania na bieżąco rzetelnej informacji na temat aktualnego stanu rozwoju i postępów edukacyjnych dziecka;
- Uzyskania informacji o stanie gotowości szkolnej swojego dziecka, aby mogli je w jej osiągnięciu wspomagać;
- Wyrażania i przekazywania nauczycielowi oraz dyrektorowi wniosków z obserwacji pracy przedszkola;
- Wyrażania i przekazywania opinii na temat pracy przedszkola organowi prowadzącemu i nadzorującemu pracę pedagogiczną, poprzez swoje przedstawicielstwa, tj. Radę Rodziców;
- Uzyskania porad i wskazówek od nauczycieli i psychologa w rozpoznawaniu przyczyn trudności wychowawczych oraz doborze metod udzielania dziecku pomocy;
- Uczestniczenia w zajęciach wychowawczo-dydaktycznych oraz uroczystościach przedszkolnych;
- Poznania jadłospisu na dany dzień;
- Proponowania charakteru zajęć dodatkowych.

Rodzice w przedszkolu mają obowiązek:

- Przestrzegać postanowień statutu przedszkola;
- Respektować uchwał Rady Pedagogicznej i Rady Rodziców, podjętych w ramach ich kompetencji;
- Przyprawdzać i odbierać dziecko z przedszkola osobiście lub przez upoważnioną przez rodziców osobę zapewniającą dziecku pełne bezpieczeństwo;
- Zaopatrzyć dziecko w niezbędną odzież, przedmioty i przybory;
- Przestrzegać godzin pracy przedszkola;
- Terminowo uiszczać odpłatność za pobyt dziecka w przedszkolu;
- Informować o przyczynach nieobecności dziecka w przedszkolu;
- Niezwłocznie zawiadamiać o zatruciach pokarmowych i chorobach zakaźnych;
- Przestrzegać zasad higieny i BHP na terenie przedszkola;
- Wykazywać zainteresowanie postępami dziecka w procesie dydaktyczno-wychowawczym;
- Uczestniczyć w zebraniach rodziców, utrzymywać stały kontakt z nauczycielem, bądź dyrektorem przedszkola w celu uzyskania aktualnych informacji o dziecku;
- Wspierać nauczycieli, w celu osiągnięcia gotowości szkolnej dziecka.

Załącznik nr 3

Zadania nauczyciela – wychowawcy

- Planowanie i prowadzenie pracy wychowawczo-dydaktycznej zgodnie z obowiązującym programem i ponoszenie odpowiedzialności za jej jakość;
- Wspieranie rozwoju psychofizycznego dziecka;
- Prowadzenie obserwacji pedagogicznych mających na celu poznanie możliwości i potrzeb rozwojowych dzieci oraz dokumentowanie tych obserwacji;
- Prowadzenie analizy gotowości dziecka do podjęcia nauki w szkole (diagnoza przedszkolna) z początkiem roku poprzedzającego rozpoczęcie przez dziecko nauki w klasie I szkoły podstawowej;
- Ponoszenie odpowiedzialności za życie zdrowie i bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w przedszkolu i poza terenem w czasie wycieczek, spacerów;
- Współpracowanie ze specjalistami świadczącymi kwalifikowaną pomoc psychologiczno-pedagogiczną, zdrowotną itp.;
- Dbanie o warsztat pracy przez gromadzenie pomocy naukowych;
- Dbanie o estetykę pomieszczeń;
- Współdziałanie z rodzicami (prawnymi opiekunami) w sprawach wychowania i nauczania;
- Prowadzenie dokumentacji zgodnie z określonymi przepisami;
- Planowanie własnego rozwoju zawodowego;
- Realizowanie zaleceń dyrektora i osób kontrolujących;
- Eliminowanie przyczyn niepowodzeń dzieci;
- Współtworzenie dobrej atmosfery w przedszkolu;
- Wspieranie rozwoju aktywności poznawczej dziecka nastawionej na poznawanie samego siebie oraz rzeczywistości społeczno-kulturalnej i przyrodniczej;
- Codzienne i sumienne przygotowywanie się do pracy z dziećmi;
- Przestrzeganie podstawowych zasad BHP i ppoż. oraz dyscypliny pracy.

**Narzędzia do ewaluacji programu wychowawczego i profilaktyki
(ankiety ewaluacyjne)**

ANKIETA DLA NAUCZYCIELI

Celem ankiety jest dokonanie ewaluacji programu wychowawczego i profilaktyki realizowanego w przedszkolu. Uzyskane informacje posłużą planowaniu dalszej pracy profilaktycznej.

1. Czy zna Pani program wychowawczy i profilaktyki przedszkola?

TAK

NIE

SŁABO

Jeśli nie lub słabo, to z jakiego powodu

.....
.....

2. Który z elementów programu wychowawczego i profilaktyki uważa Pani za najistotniejszy? Dlaczego?

.....
.....
.....

3. Które z zadań w programie są najtrudniejsze w realizacji? Dlaczego?

.....
.....
.....

4. Czy realizacja programu przynosi widoczne efekty?

TAK

NIE

Dlaczego tak?

.....
.....
.....

Dlaczego nie?

5. Jakie metody wykorzystuje Pani najczęściej w trakcie realizacji zadań wychowawczych i profilaktycznych? Dlaczego?

.....

.....
.....
6. Czy systematycznie dokonuje Pani analizy swoich działań i ich skuteczności. W jaki sposób?

.....
.....
.....
7. Jakie zadania wychowawcze i profilaktyczne realizuje Pani wspólnie z rodzicami?

.....
.....
.....
Dziękujemy za wypełnienie ankiety

ANKIETA DLA RODZICÓW

Szanowni Państwo, pragniemy pozyskać informacje na temat programu wychowawczego i profilaktyki, realizowanego w naszym przedszkolu. Państwa odpowiedzi będą dla nas cenną wskazówką do dalszej pracy.

1. Czy program wychowawczy i profilaktyki przedszkola spełnia Państwa oczekiwania?

TAK

NIE

TRUDNO POWIEDZIEĆ

Jeśli nie, to dlaczego:

.....
.....
2. Do kogo zwróciłibyście się Państwo w razie problemów wychowawczych z dzieckiem?

- Nauczyciel/wychowawca
- Nauczyciel specjalista w przedszkolu (logopeda, pedagog, psycholog)
- Dyrektor przedszkola
- Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna
- inne.....

3. Czy zadania zawarte w programie wychowawczym i profilaktyki służą podniesieniu świadomości dzieci w zakresie bezpiecznych zachowań i dbałości o zdrowie?

TAK

NIE

- Jeśli tak, to dlaczego:
- Jeśli nie, to dlaczego:

4. Czy Państwa zdaniem przedszkole poprzez realizację treści zawartych w programie wychowawczym i profilaktyki w stosunku do dziecka:

- uczy prawidłowych postaw społecznych wobec rówieśników i dorosłych
TAK NIE
- kształtuje postawy patriotyczne
TAK NIE
- zapewnia poczucie bezpieczeństwa i uczy bezpiecznych zachowań
TAK NIE
- kształtuje właściwe podejście do ochrony środowiska naturalnego
TAK NIE
- uczy rozpoznawania i unikania zagrożeń ze strony otoczenia oraz świata wirtualnego
TAK NIE
- wpaja zasady higienicznego trybu życia i zdrowego odżywiania
TAK NIE
- uświadamia niebezpieczeństwa związane z uzależnieniami / nałogami
TAK NIE
- uczy reagowania na różne formy agresji i przemocy
TAK NIE

5. Jakie jeszcze inne zadania wychowawcze i profilaktyczne powinno realizować przedszkole?

.....
.....

6. Jakie formy powinna przyjmować współpraca przedszkola z rodzicami w zakresie wychowania i profilaktyki?

.....

.....
.....
7. Gdzie według Państwa dziecko styka się z największą liczbą zagrożeń?

- na podwórku w pobliżu domu
- podczas pobytu w przedszkolu
- w trakcie korzystania z komputera – internetu
- na wycieczkach, spacerach
- podczas kontaktów z innymi dziećmi
- inne

Dziękujemy za wypełnienie